

Üstün Yetenekli Çocuklar ve Yönetim

Gifted Children and Administration

Yeliz ÇELİK TEN*

Öz

Eğitimin niteliğinin artırılması, eğitim kurumlarında görev yapan personelin niteliğinin artırılması ile mümkündür. Öğrenci başarısını etkileyen en önemli okul değişkeni öğretmen kalitesidir. Toplumumuzun ve geleceğimizin en önemli ve değerli varlıkları diyebileceğimiz üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerin hak ettikleri eğitimin, özel olarak yetiştirilmiş uzmanlar ve belirli niteliklere sahip olan öğretmenler tarafından verilmesi ve yine özel becerilerle donatılmış yönetim kadrosuna emanet edilmesi büyük bir gerekliliktir. Üstün zekâlı alanında görev yapan yöneticiler, öğretmenlerin, eğitim uzmanlarının, ebeveynlerin danışmanlığında düzenli olarak programları değerlendirmeli, okul politikalarını geliştirmeli ve uygulamalı, eğitimcilere profesyonel gelişim imkânı sunmalı, programlara, uzmanlığa, etkinliklere ve bilgiye erişimi artırmak için okul içi ve dışı işbirliğini artırmalı, toplumu dahil edip desteğini alarak okul kapasitesini artırmalı, okul yıllık planlarına ve operasyonel planlara özel stratejiler dahil ederek üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmalıdır. Başarılı bir üstün zekâlı eğitim programlarının yöneticilerinin mükemmeli hedefledikleri, ulusal standartlarla örtüşen hedefler koydukları, konferanslara katılarak güncel bilgiyi takip ettikleri görülmektedir. Bu nedenle de farklılaştırılmış ve zenginleştirilmiş eğitim programlarına gereksinim vardır.

Anahtar Kelimeler: Yetenek, Çocuk, Zeka, Yönetim.

Abstract

To enhance the quality of education is possible with increasing the quality of staff working in the educational institution. The foremost school variable affecting students' success is the quality of teacher. For gifted and talented students, who can be called the most important and precious assets of our society and our future, it is a great necessity to be educated by the specially trained specialists and teachers with certain qualifications and entrusted to the administrative staff equipped with special skills. Managers who work in the field of gifted people should regularly evaluate programs in the consultancy of teachers, education specialists and parents, develop and apply school policies, offer Professional development opportunity to the educators, increase in-school and out-school cooperation to enhance access to the programs, expertise, activities and information, improve school capacity by involving the community and having support of it, and incorporating special strategies into school yearly plans and operational plans, the learning needs of gifted and talented students should be met. A successful gifted students education programs' managers seem to target excellence, set goals that overlap with national standards, follow up on current knowledge by participating in conferences. For this reason, differentiated and enriched training programs are needed.

Keywords: Talent, Child, Intelligence, Management.

* MEB Kepez İlkokulu öğretmeni Talas/Kayseri. yelizyeni1979@gmail.com

1.GİRİŞ

Bir ülkenin gelişmişliği; o ülke insanların iyi ve sürekli bir eğitim almaları ve bununla kazandıkları bilgi, beceriyle ekonomik büyümeye yapabilecekleri katkıya bağlıdır. Kalkınmanın beyni olan bireyin bilinçlenmesi, arama, çalışma, öğrenme ve düşünme isteği ile donatılması gerekir. Bunun için, sosyo-ekonomik gelişmenin en önemli itici gücü ve verimlilik artışının en önemli unsuru, toplumun ve işgücünün eğitim düzeyidir. Nitelikli insan gücü ihtiyacının karşılanması, dışa açılma ve uluslararası rekabet gücü kazanma çabası içinde olan ekonomimiz için hayatî önem taşımaktadır. İşgücünün verim düzeyinin yükseltilmesi, sürdürülebilir sosyal ve ekonomik kalkınmanın desteklenmesi ve hızlandırılması, gelişmenin ve gelişmenin anahtarı olan eğitimin görevidir (Çakmak, 2008). Eğitim kalitesine ilişkin değerlendirme yapabilmenin koşulu evrensel düzeyde kabul gören ölçütlerin varlığıdır. Bu durumda kalite ölçütü evrensel düzeyde kabul edilen bilgi, beceri ve tutumlardır. Bu belirlemeden hareketle, kalitenin kabul edilen ortak ölçütlere göre anlam kazandığı söylenebilir. En sık tercih edilen eğitim kalitesi göstergesi kolay ölçülebilirliği ve bilimsel bir temel sunması açısından bilişsel becerilere dayalı olarak öğrencilerin öğrendiklerinin test edilmesidir (Hanushek ve Wößmann 2007). Bu anlamda, Bilim ve Sanat Merkezlerinde bilişsel, duyuşsal ya da davranışsal olan kazanımların takibi yapılmamakta, eğitimin kalitesi test edilememektedir.

Ülkelerin gelişmişlik düzeylerinin en önemli göstergelerinden olan özel eğitim, çoğunlukta farklı ve özel gereksinimli çocukların yetenekleri doğrultusunda kapasitelerinin en üst düzeye çıkmasını sağlayan, yetersizliğini engele dönüştürmeyi engelleyen, engelli bireyi kendine yeterli hale getirerek toplumla kaynaşmasını ve bağımsız bireyler olarak çeşitli becerilerle donatılmasını sağlayan eğitimidir (Ataman, 2003). Bir başka deyişle özel eğitimin birinci işlevi yetersizliği olan bireylerin yetersizliklerinin engele dönüşmesini engellemekken, ikinci işlevi ise özel yeteneklere sahip bireylerin yetenekleri doğrultusunda kapasitelerinin en üst düzeye çıkarılmasını sağlamaktır.

Tüm dünya ülkelerindeki eğitim sistemleri incelendiğinde öğrencilerin, öğretmenlerin, eğitim programının, yöneticilerin, eğitim uzmanlarının, eğitim teknolojisinin, fiziki ve finans kaynaklarının sistemin başlıca öğeleri olduğu görülür. Ancak bunlar içerisinde öğrenci, öğretmen ve eğitim programı en vazgeçilmez özellikte unsurlardır. Eğitimin niteliği ve kalitesi açısından bakıldığında da büyük ölçüde öğretmenin niteliği ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle eğitim sistemi içerisinde görev alacak öğretmenlerin, hizmet içinde iyi bir biçimde yetiştirilmesi hizmetlerin kalitesi yönünden önem taşır.

Eğitimin niteliğinin artırılması, eğitim kurumlarında görev yapan personelin niteliğinin artırılması ile mümkündür. Öğrenci başarısını etkileyen en önemli okul değişkeni “öğretmen kalitesi” dir (Hattie, 2003; OECD, 2009). Toplumumuzun ve geleceğimizin en önemli ve değerli varlıkları diyebileceğimiz bu “özel ve nadir” beyinlerin yani üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerin hak ettikleri eğitimin, özel olarak yetiştirilmiş uzmanlar ve belirli niteliklere sahip olan öğretmenler tarafından verilmesi ve yine özel becerilerle donatılmış yönetim kadrosuna emanet edilmesi büyük bir gerekliliktir.

Gelişmiş ülkelerde üstün zekâlı ve yetenekli bireyler stratejik insan kaynağı olarak görülmektedir. Bir eğitim kurumunda, müdürün yönetsel sorumluluklarının başında, öğretimsel faaliyetlerin uygulanması, takibi, etkililiği ve geliştirilmesi gelmelidir, bu o kurumun genel başarısına da katkıda bulunacaktır. Eğitimsel açıdan gerekli görülen yeniliklerin ve gelişmelerin takip edilmesi, öğrenme ortamlarının iyileştirilmesi ve yeterli duruma getirilmesi için okul müdürlerinin öğretme-öğrenme sürecindeki eksikliklerle doğrudan ilgilenmesi gereklidir.

Okul yönetimine uygun olarak geliştirilen öğretimsel liderliğin eğitsel liderlikle özellikleri paraleldir. Okul yöneticisinin klasik yönetsel rolleri öğretimsel liderlikle birlikte tamamen değişmiştir. Öğretimsel liderlikte, öğrenme ve öğretme bir bütündür ve eğitim sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır (Çelik, 2000 a). Bir okul yöneticisinin, öğretimsel lider olması gerektiğini düşünen Erdoğan (2000a), yönetim biliminin sunduğu temel ilke, bilgi ve becerilere sahip olmanın yeterli olmadığını vurgulamıştır. Okul yöneticisinin asli görevinin; programların geliştirilmesi ve planlaması, okulda genel ve özel olarak gerçekleştirilen bilgi, değer ve davranışların ölçülmesi olmalıdır.

Yönetim

Yönetim, örgütü amaçlarına ulaştırabilmek için eldeki insan ve madde kaynağının etkili biçimde kullanılmasıdır (Aydın, 2010). Disiplinler arasında genel çerçevesi içinde aynı amaçlar içinde kullanılan yönetim kavramı çoğu zaman bir süreç, süreci oluşturan kişi ya da grupları bazen de karar verme ve önderlik etme gibi faaliyetleri açıklamak için kullanılmaktadır (Koçel, 2003: 15). Eğitim yönetimi de, yönetim biliminin kuramsal temellerinin eğitime uygulanmasıdır. Eğitim sisteminin amacını gerçekleştirebilmek için, eğitim örgütlerinde yer alan insan gücü, sermaye, zaman, malzeme gibi unsurlarının daha verimli, daha ekonomik ve daha iyi bir biçimde kullanılabilmesi anlamına gelir. Eğitim yönetimi eğitim alanına ilişkin politika, karar ve amaçların gerçekleştirilmesiyle ilgilenir. Eğitim yöneticileri bunu yaparken, eğitim örgütlerindeki insan ve madde kaynaklarını koordine etmek, karar vermek, grup çalışmalarını yönlendirmek için sözü edilen genel yönetimin kuram, ilke, teknik ve yöntemlerinden yararlanırlar. Bundan dolayı, eğitim yönetimi, genel yönetimin eğitim alanına uygulanması olarak algılanmaktadır. Eğitim yönetimi, eğitim kurumlarını belirlenen amaçlara ulaştırmak üzere, bu kurumlara insan ve madde kaynaklarını sağlayarak, etkili bir biçimde kullanmak suretiyle, belirlenen politikaları ve alınan kararları uygulamaktır. Eğitim yönetimi bilimi, yönetim biliminin bahsedilen özelliklerini dikkate alarak, eğitim örgütlerinin en verimli bir biçimde yönetilmesi için gerekli bilgileri sağlayarak, bu amaçla yeni teoriler geliştirir, ilkeler ve yöntemler oluşturur (Okutan, 2012).

Diğer bir deyimle, eğitim yönetimi, öğrencilerin aktif bir şekilde öğrenim yapabildikleri bir ders düzenleyebilmek için gereken olanakları sağlayarak ve kullanarak, daha önceden belirlenen politikaları, amaçları ve alınmış olan kararları uygulayarak bir dersi sunabilmek demektir. Bunu yapabilmek, dersin aşamalarını ve farklı elemanlarını analiz yapabilme, uygun materyalleri seçebilme ve olumsuzlukları azaltabilme becerisi gerektirir (Smith ve Laslett, 2002:8; Taymaz, 1995). Okul yönetimi, okulun önceden belirlenen genel ve özel amaçlarını ilke ve kurallar doğrultusunda gerçekleştirmek biçiminde

tanımlanabilir. Okul yönetiminin görevi, okuldaki bütün madde ve insan kaynaklarını en etkin ve verimli bir şekilde kullanarak, okulu amaçlarına uygun yaşatmaktır. Okul yönetiminin alanı ve sınırları sistemin amaçları ve yapısı ile belirlenmektedir. Eğitim yönetimi nasıl yönetimin eğitime uygulanmasından ortaya çıkıyorsa eğitim yönetiminin okula uygulanmasında da okul yönetimi meydana geliyor. Okul yönetimi okulun topluma önderlik yapabilme görevini yerine getirmek görevindedir.

Eğitim yönetiminin bir parçası olan okul yönetimi, okulu önceden belirlenmiş amaçlara ulaştırmak için eldeki tüm insan ve madde kaynağını bütünleştirmek, etkili biçimde kullanmak, amaçlara dönük politika ve kararları uygulamak şeklinde ifade edilebilir (Taymaz, 2003). Okul, eğitim örgütünde alınmış karar ve politikaların uygulandığı alanı, okul yönetimi ise bu alan içinde eğitimin amaçları doğrultusunda eğitim hizmetlerini en etkili şekilde işler durumda tutmakla yükümlüdür (Demirtaş ve Güneş, 2002). Sonuç olarak, eğitim yönetimi, okul yönetimin temel felsefesini, teorisini, uzun vadeli kararlar ve genel politikalarını belirlerken, okul yönetimi de bu karar ve politikalar doğrultusunda insan ve maddi kaynakların koordine edilmesi ve eğitimciler ile beraber uygulanmasını yönetmektedir. Kuşkusuz okul yönetimi, eğitimcileri yönlendirirken eğitim yönetiminden yararlanır (Kaya, 1996: 37).

Sınıf yönetimi daha önceden belirlenen amaçların gerçekleştirilmesi için gerekli planlamanın, örgütlemenin, işbirliğinin, iletişim ve değerlendirmenin yapıldığı, öğrenimin gerçekleşmesi için gerekli kavram, teori ve tekniklerin bilinçli bir şekilde uygulandığı ve öğrenmeye elverişli ortamların oluşturulmasını hedefleyen faaliyetlerin hepsidir (Erdoğan, 2004:12; Sarıtaş, 2005:44). Günümüzde ise sınıf yönetimi; öğrenci ve öğretmenin düşüncelerini rahatlıkla paylaştıkları, öğrenmenin merkezinde öğrencinin olduğu, öğretmenin görevinin ise öğrencilerine amaçlarına ulaşmak için rehberlik görevini üstlendiği alandır. (Altındağ, 2006:1) Sınıf kurallarının belirlenerek bu doğrultuda sınıf düzeninin sağlandığı, öğretimsel sürecin ve zamanın etkin bir biçimde yönetildiği, öğrenci davranışlarının biçimlendirilerek olumlu sınıf ikliminin geliştirilmeye çalışıldığı bir süreç olduğu söylenebilir (Çelik, 2003).

Kavramsal Çerçeve

Gelişim ve öğrenme düzeyleri, akranlarına oranla daha önde olan üstün yetenekli öğrencilerin, sınıf ortamında çabuk sıkıldıkları; sabırsız davrandıkları; sınıfın öğrenme ortamını kendi istekleri doğrultusunda yönlendirmek istedikleri bilinmektedir. Bu tür davranışlar olumsuz olarak değerlendirilmekte ve öğretmenlerin bu davranışları sergileyen öğrencileri cezalandırma eğiliminde oldukları gözlenmektedir. Cezalandırma yöntemi, üstün yeteneklilerin alınganlık göstermesine ve sınıf ortamında sürdürülen eğitim etkinliklerine katılmada isteksiz davranmalarına neden olmaktadır. Üstün yetenekli çocuklara olumlu davranışlar kazandırma ve yetenekleri doğrultusunda geliştirilmelerinde en önemli görev öğretmenlere düşmektedir.

Okuldaki zamanlarının önemli bir bölümünü sınıf ortamında geçiren üstün yetenekli çocukların öğrenme ortamlarının zenginleştirilmesi gerekmektedir (Şenol, 2011). Çünkü sınıfın öğrenme ortamının üstün yetenekli öğrencilerin gereksinimleri doğrultusunda düzenlenmemesi; doğuştan getirdikleri

yeteneklerinin körelmesine, akademik başarılarının azalmasına ve sınıf ortamında olumsuz tutum ve davranışlar sergilemelerine neden olmaktadır (Walters&Frei, 2007: 1). Bu olumsuz tutum ve davranışlar arasında; çabuk sıkılma, anlamsız taşkınlıklar yapma, tepkisel davranışlar gösterme, dağınık ve dikkatsiz çalışma, başkalarının ihtiyaç ve isteklerine karşı kayıtsız kalma sayılabilir (Kingore, 2001; Moore, 2005).

Üstün yetenekli öğrencilerin en belirgin özelliği; hızlı öğrenme, doğru anımsama, derinlemesine bilgiye sahip olma, okuma-yazmada hızlı bir gelişim gösterme, rakamları ileri düzeyde anlama ve kullanma, yeni fikirlere açık olma, yüksek düzeyde motivasyon, araştırmaya yoğun merak, ilgi ve gelişmiş hayal gücüne sahip olmalarıdır (Whitmore, 1980; Tardif&Sternberg, 1988). Ayrıca üstün yetenekli bireyler hafızaları güçlü, geniş sözcük dağarcığına sahip, kolay öğrenen, matematiksel akıl yürütme başarısı yüksek, yaratıcılık ve mucitlik özellikleri yüksek, detaylı ve dikkatli gözlem yeteneğine sahip, hızlı ve doğru kavrayan, sorguyan, mükemmeliyetçi bireylerdir (Çağlar, 2004; Akarsu, 2004; Ataman, 2004; MEB, 2009; Baykoç Dönmez, 2009; Taylor, Smiley&Richards, 2009; Özbay, 2013).

Üstün yetenekliler, bilişsel yeteneklerde akranlarından üstün olduğu uzmanlarca belirlenmiş kişilerdir. Normal gelişim gösteren öğrenciler için hazırlanmış olan eğitim programları, üstün yetenekli öğrenciler için uygun olmamakta, hızlı öğrendikleri için okulda sıkılmakta ve bu nedenle motivasyonlarını kaybetmektedirler (Ataman, 2003). Bilişsel gelişim ile psikolojik ve sosyal gelişim alanlarının hızları arasında uyumsuzluktan kaynaklanan farklı sosyal ve duygusal ihtiyaçları nedeniyle de özel eğitime gereksinim duymaktadır.

Alan yazında sayısız araştırma, üstün yetenekli birçok öğrencinin, aynı zamanda öğrenme güçlüğü çekme durumunda kalabildiğine ilişkin sonuçlar sunmaktadır (Brody ve Mills, 1997). Öğretmen tutumu, sınıftaki öğrenci topluluğunun niteliği, ders programlarının niteliği vb. sebeplerle, üstün yetenekli öğrenciler okullarda yeteneklerini geliştirme fırsatı bulamamakta; yaratıcı olamayan ortamlarda, dersi dinleyemez, konuya odaklanamaz hale gelmekte, yeteneklerini ve zekalarını yeterince kullanamamaktadırlar. Üstün yetenekli öğrencilerin normal bir sınıf içinde, başarılı gibi görünseler de, aslında sahip oldukları yeteneklerin çok altında bir başarı sergiledikleri belirtilmektedir (Brody ve Mills, 1997; Lichtenwalter, 2010, s.92). Diğer yandan, üstün yetenekli öğrencileri belirlemek ve onlara yönelik dersler işlemek sorumluluğunu taşıyan öğretmenler ise, bu öğrencilerin nasıl belirleneceği ve onların ihtiyaçlarına yanıt verecek derslerin nasıl tasarlanacağı konusunda karar vermede sıkıntı çekmektedirler (McClellan, 1985).

Üstün yeteneklilerin eğitiminde karşılaşılan diğer bir sorun ise, bu çocukların özel eğitime ihtiyaçları olduğunun fark edilememesidir (Brody ve Mills, 1997). Üstün yetenekli öğrencilerin ihtiyaçlarından habersiz olan okul yönetimleri bu konuya gereken önemi vermemektedir. Bir diğer husus ise, toplumların ve eğitim kurumlarının üstün zekalı öğrencilere karşı bakışlarıdır. Öğrenci değerlendirmelerinde, öğrencilerin üstün yetenekleri genellikle dikkate alınmamaktadır (Brody ve Mills, 1997). Yapılan araştırmalar, bu alanda eğitim almamış öğretmenlerin, üstün zekalı öğrencilere karşı

hoşgörüsüz olabildiklerini, husumet beslediklerini ve çalışmalarının genel sınıf içi konularla sınırlı olmasını istediklerini göstermektedir (Lichtenwalter, 2010, s.92).

Okulla ve öğretmenle ilgili faktörler, üstün zekalı öğrencilerin gelişmesini önemli ölçüde etkilemektedir. Çeşitli çalışmalar, üstün zekalı öğrencilerin tanınmasında ve onların akademik başarısında, bu alanda yetiştirilmiş öğretmen sayısının önemli bir yeri olduğunu ortaya koymaktadır. Bunun yanı sıra, üstün zekalı öğrencilere yönelik programların finansal açıdan aldığı destek miktarı da üstün zekalı öğrencilere yönelik girişimlerin başarısını etkileyen önemli bir faktör olarak görülmektedir. Amerika Birleşik Devletlerinde, Üstün Zekalı Çocuklar Milli Kuruluşu (NAGC, 2009), federal hükümetin her 100 dolardan sadece 2 cent'ini üstün zekalıları eğitime ayırdığını belirtmektedir (Lichtenwalter, 2010, s.91, 92).

Bilim ve Sanat Merkezlerinde Öğretimsel Liderlik ve Önemi

Üstün zekalı ve yetenekli öğrencilerle çalışmak, mesleki yeterliklerin yanı sıra, bazı karakter özelliklerinin de bulunmasını gerekli kılmaktadır. Üstün zekalı ve yeteneklilerin eğitim kurumlarının yöneticileri, bazı farklı ve önemli sorumluluklara sahiptir. Bunlardan bazıları; okul politikalarını geliştirmek, komite toplantılarına başkanlık etmek, tanılama programlarını organize etmek, geliştirmek ve değerlendirmek, öğretmenlerin profesyonel gelişimlerine katkıda bulunmak, kültürel eğitimlerde personeli yetiştirmek, ebeveynlerle birlikte hareket etmek, bilgiyi yaygınlaştırmak ve danışmanlık yapmaktır. (Whitfield Devlet Okulu üstün zekâlılar program politika ve uygulama planı, 2008).

Okul yöneticileri; okul yapısı, müfredat ve öğretimsel uygulamalar ve öğretmenlerin çabalarını etkileyen profesyonel gelişim ile ilgili liderlik kararları almaktadırlar. Okul müdürlerinin yönetim tarzı ve kurumsal kararları, öğretmenlerin öğretimsel uygulamalarını etkileyebilmektedir. Birçok araştırma bulguları, öğretmenlerin, işbirliği içinde planlama yapmanın eksikliğini programı farklılaştırmak için gayret göstermelerine engel olduğunu göstermektedir (Maguire, 2008). Üstün zekâlı ve yeteneklilerin eğitimi ile ilgili öğretmen uygulamalarının denetimi ve yönetsel desteğin etkisi üzerinde çok az araştırma bulunmaktadır ve bu araştırmaların çoğu, öğretmenlerin, yeni öğretimsel etkinlikleri uygulama ve öğretimi üstün zekâlılar için farklılaştırma becerisi üzerinde yönetsel desteğin olumlu bir etkisi olduğunu göstermektedir (Cortina, 2011).

Üstün zekalı ve yetenekliler alanında görev yapan yöneticiler, öğretmenlerin, eğitim uzmanlarının, ebeveynlerin danışmanlığında düzenli olarak programları değerlendirmeli, okul politikalarını geliştirmeli ve uygulamalı, eğitimcilere profesyonel gelişim imkânı sunmalı, programlara, uzmanlığa, etkinliklere ve bilgiye erişimi artırmak için okul içi ve dışı işbirliğini artırmalı, toplumu dahil edip desteğini alarak okul kapasitesini artırmalı, okul yıllık planlarına ve operasyonel planlara özel stratejiler dahil ederek üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmalıdır (Queensland üstün zekâlılar programı, 2012). Başarılı bir üstün zekâlı ve yetenekliler eğitim programlarının yöneticilerinin mükemmeli hedefledikleri, ulusal standartlarla örtü şen hedefler koydukları, konferanslara katılarak güncel bilgiyi takip ettikleri görülmektedir. Bu yöneticiler,

farkındalığı artırmak ve sistematik değişiklikler yapmak için hedefler koymakla sorumludurlar (Van Tassel-Baska, 2008).

Üstün Zekalılık Olgusu

Her bireyin bilgiye ulaşması ve bu bilgiyi işlemesi birbirinden farklıdır. Bireysel farklılıklar bireylerin öğrenme yaşantılarında önemli bir etkidir. Bazı bireyler hızlı öğrenirken bazıları daha yavaş öğrenme yetisine sahip olmaktadır. Eğitim kurumlarında bireysel farklılıktan kaynaklanan farklı öğrenme yetilerine sahip öğrenciler bulunmaktadır. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 8. maddesinde de belirtildiği gibi "Fırsat ve imkân eşitliği" ilkesi gereği her bireyin eğitim alma hakkı bulunmaktadır. Bazı çocukların öğrenme yetileri akranlarından farklılık gösterebilmekte ve bu çocuklar özel eğitime ihtiyaç duyabilmektedirler. Özel eğitimi çoğunluktan farklı ve özel gereksinimi olan çocuklara sunulan eğitim olarak belirten Ataman (2011), üstün özellikleri olanları yetenekleri doğrultusunda kapasitelerinin en üst düzeye çıkmasını sağlayan, yetersizliği engele dönüştürmeyi önleyen, engelli bireyi kendine yeterli hale getirerek topluma kaynaşmasını ve bağımsız, üretici bireyler olmasını destekleyecek beceriler kazandıran eğitim olarak tanımlamaktadır.

Üstün Yeteneklilerin Eğitimi

Üstün yeteneklilerin potansiyellerini en üst düzeyde kullanarak kendini gerçekleştirmeleri, yeteneklerine uygun bir eğitimle sağlanabilir. Ancak üstün yetenekli çocukların niçin özel eğitime ihtiyaç duyduğu kolay anlaşılammaktadır. Ataman'a (2003) göre, bu durum "Bu çocuklar zaten üstün, fazladan eğitime gerek yok. Her ortamda kendilerini geliştirebilirler. Bunlara artı eğitim verirsek seçkinler sınıfı yaratırız; bu da topluma üstesinden gelemeyeceği sorunlar yaratır. Zaten seçerek öğrenci alan kurumlar bu çocuklara yöneliktir, bunun dışında özel eğitim vermek abestir. Üstün yetenekli çocuklarla, özel eğitimin ilgilenmemesi gerekir." Gibi ön yargılardan kaynaklanmaktadır.

Eğitim lideri olarak ilerlemenin anahtarı eğitimin kendisinde bulunmaktadır.

Bununla birlikte, öğrenmeyi merkeze alan yöneticiler öğrenmekten ve bilginin peşinde koşmaktan zevk alan, bunu büyük bir enerjiyle sürdüren kişilerdir. Bu durum onların hata yapmayan insanlar olmalarını gerektirmez fakat, yaşam boyu öğrenme modelleri, yöneticilerin, hataları diğer eğitim çalışanlarıyla paylaşmalarını gerektirmektedir (Can, 2007). Bilim ve Sanat Merkezi yöneticisi, eğitim ve öğretim programlarını yönetirken dersler ve konular arasında bütünlük olmasına, sistematik bir sıra ve bütünlüğün korunmasına, temel amaç ve hedeflerin geliştirilmesinde koordinasyon ve bütünlük sağlanmasına dikkat etmelidir. Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi'nde (Tebliğler Dergisi,2007), müdür; kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, emir ve programlara uygun olarak merkezlerin amaç ve ilkeleri doğrultusunda yönetilmesinden, değerlendirilmesinden, geliştirilmesinden ve işleyişinden sorumludur. Üstün zekalı ve yetenekli öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sosyal gelişimini destekleyen tedbirler alır denmektedir.

Program ve İçerik Bilgisi

Sonuç olarak, üstün yetenekli çocuklara eğitim verecek öğretmenlerin sahip olması gereken nitelikleri, çocukların yaş ve gelişimlerini dikkate alarak her eğitim-öğretim basamağı için ayrı ayrı düzenlenecek sertifika programları veya yüksek lisans ve doktora programları ile alandaki yenilikleri takip etmek amacıyla mevcut üstün yetenekli çocuklarla ilgili kurum ve kuruluşların diğer ülkelerdeki benzerleriyle iletişime geçerek değişim programları ve ortak projeler organize edilmesi ile sağlamak mümkündür. Özellikle öğretmenlerin diğer ülkelerdeki uygulamaları görmesi, farklı eğitim modeli, yöntem ve teknikleri yerinde gözlemlemesi, meslektaşları ile görüş alışverişinde bulunması onların sahip olmaları beklenen niteliklere ulaşmalarında, karşılıklarına çıkabilecek problemleri çözmelerinde, planladıkları amaçlarını gerçekleştirmelerinde ve gerekli kaynaklara ulaşmalarında son derece yararlı olacaktır. Üstün yetenekli öğrenciler, yaşlarına göre ileri bilişsel kapasiteye sahiptir ve normal programlar yoluyla sağlanamayan geniş kapsamlı öğretim olanaklarına gereksinim duyarlar. Bu öğrencilerin eğitsel ihtiyaçlarının karşılanamaması, onların mevcut yetenek ve potansiyellerini kullanabilmelerine engel teşkil etmektedir. Böyle bir eksiklik ise bu bireylere karşı bir anlamda yaptırım uygulamakla eşdeğerdir.

Üstün yetenekli öğrencilerin öğretmen tutum ve davranışları ile ilgili problemlerinin öğretmenlerinin kendilerine karşı ilgisiz olmasıdır. Üstün yetenekli öğrencilerin özel eğitim kapsamında eğitim alan öğrenciler olduğu göz ardı edilmeyerek, bu tip öğrencilerle eğitim ve öğretim faaliyetlerini sürdürecektir öğretmenlerin onların gelişim özellikleri hakkında geniş bilgi dağarcığına sahip olması, bu öğrencilerin sergileyebilecekleri olumsuz davranışlara karşı olumlu davranış destek programlarından haberdar edilmeleri ve özel eğitim ilkelerine dayalı olarak bu öğrencilerin gelişimlerini planlama becerilerini kazanmaları düzenlenecek hizmet içi eğitim faaliyetleri ile kazandırılmalı ve üstün yetenekli öğrencilere yönelik sınıf öğretmenleri yetiştirme programlarının yaygınlaştırılması sağlanmalıdır. Üstün yetenekli öğrencilerin ders sırasında sıkılmamaları ve motivasyonlarının artırılması için çeşitli proje faaliyetleri ile bu tip öğrencilerin zihinsel ve sosyal gelişimleri artırılmasına sınıf öğretmenleri tarafından azami özen gösterilmelidir. Üstün yetenekli öğrencilerin eğitim öğretim faaliyetleri için bireysel eğitim plan ve programları hazırlanarak öğrencilerin performanslarının en üst düzeye çıkarmaları sağlanmalıdır.

Bilim ve sanat merkezleriyle (BİLSEM) ilgili yapılan çalışmalarda; eğitim programı, fiziksel yapı, öğretmen yetiştirilmesi, proje çalışmaları konusunda önemli sorunlar belirlenmiştir. Eğitimin niceliğinden çok niteliğinin önem kazandığı günümüzde, üstün yetenekli bireylerin eğitimde kalite artırılarak BİLSEM'lerde yaşanan sorunlar giderilmelidir. Ayrıca Levent (2011) tarafından olağanüstü üstün yetenekliler için önerilen Bilim ve Sanat Okulları gibi örgün eğitim modelleri üzerinde çalışmalar yapılması gerekmektedir. Kısacası, üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde gelişmiş ülkelerde uygulanan örnekler ve politikalar incelenip, geçmişten gelen kültürel zenginliklerimizle birlikte ülkemiz şartlarına uygun modeller ve politikalar geliştirilmelidir.

Çağdaş eğitim anlayışı, bireylerin kapasitesinin ilgi, ihtiyaç ve beklentileri çerçevesinde, mümkün olan en üst düzeye çıkarılmasını sağlama temeline dayanır. Her bireyin eşit eğitim olanaklarından yararlanması demokrasinin temel prensiplerindedir. Bununla birlikte eşit eğitim olanakları aynı eğitim fırsatları anlamına gelmemektedir. Dezavantajlı veya üstün zekalı öğrenciler için özel eğitime ihtiyaç duyarlar. Bu nedenle de farklılaştırılmış ve zenginleştirilmiş eğitim programlarına gereksinim vardır (Davaslıgil ve Zeana, 2004, s.85).

Yaşamdaki her türlü olgu ve olaylar eğitim ortamına getirilmeli ya da öğrenen bunlara götürülmelidir; Çünkü eğitimin görevi, öğrenenin içinde yaşadığı topluma, etkin bir şekilde katılmasını sağlamaktır. Eğitim ortamında kurama değil, uygulamaya ağırlık verilmelidir; çünkü kitaba bağlı öğrenen, olayların nedenlerini ve hangi nedenlerin, hangi sonuçları doğurduğunu kavrayamaz. Üstelik kitabi bilgiler çabuk unutulur. Oysa uygulama sonucu öğrenen, ilişkileri kavrar; öğrendiklerini de unutmaz. Uygulama; bilimsel yöntemin, deneme-yanılmanın, işbirlikli çalışmanın ve proje yönteminin kullanılmasını gerekli kılmaktadır. Tüm bunlardan dolayı eğitim ortamında uygulamaya yer verilmelidir. Eğitim yaşamın kendisidir. Proje Tabanlı Öğrenme yaşamda karşılaşılabilecek olgu ve olayların eğitim ortamına taşınmasına katkı sağlar bu nedenle Bilim Evi'nde Proje Tabanlı Öğrenme Uygulamalarına ağırlık verilmektedir.

2. TARTIŞMA VE SONUÇ

Günümüzde toplumların gelişmeleri ve rekabet avantajı elde edebilmeleri üstün yetenekli, bilgi ve becerili insan kaynağı sayesinde olmaktadır. Üstün yetenekli insanların zamanında ve yeteri kadar tanılanmaması toplumlar için telafisi zor kayıplara neden olmaktadır. Ülkemizdeki eğitim politikaları, genelde büyük grupları temel alan ve ortak beceriler kazandırmayı hedefleyen programların geliştirilmesine önem vermektedir. Bu durumdan en çok zarar görenler ise üstün niteliklere sahip olan çocuklar/öğrencilerdir. Bu olumsuzluğu önleyecek ve geleceğe yön verecek olan eğitim politikalarının geliştirilmesi her toplum için vazgeçilmez bir zorunluluk halini almıştır.

Üstün yetenekli bireylerin doğuştan sahip oldukları olağanüstü potansiyellerini geliştirerek kapasitelerinin en iyisini ortaya koyabilmesini sağlamak, ülkemizin bugünü ve geleceği açısından stratejik önem arz etmektedir. Çünkü bu bireyler geleceğin akademisyenleri, bilim adamları, askeri liderleri ve yaratıcı sanatçıları olacağı için bu bireylerin eğitimleriyle ilgili önlemler alınmadığı takdirde ülkelerin geleceği tehlikeye atılmış olur. Buna rağmen üstün yeteneklilerin eğitimi konusunda ülkemizde son 50 yıl boyunca yapılan çalışmaların ve girişimlerin, bu alanda bütüncül bir bakışa ulaşamadığı ve işlevsellikten uzak olduğu görülmektedir. Ülkemizde, üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik fonksiyonel ve sürdürülebilir ülke ölçekli bir sistemin kurulabilmesi için öncelikle mevcut uygulamaların incelenmesine ve strateji önerilerinin ortaya konmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışma, Türkiye'de üstün yeteneklilerin eğitiminde uygulanabilir öneriler sunmaktadır.

Bir kurum veya alanda gerçekleştirilen standartların, o kurum ve alanın amaçları ile uyumlu olması, ürünün (öğrencinin) istenilen nitelikte olmasını sağlar ve bu da kalite olarak nitelendirilebilir (Özden, 2000: 157). Bu açıdan standartlar amaçlar için son derece önemlidir. Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri Wisconsin Eyalet Eğitim Komisyonu, standartların olmamasını amaçların olmamasına eşdeğer görmektedir (Colleen, 1999: 28). Standartlar, öğrenciler, öğretmenler, veliler, okul yöneticileri ve toplum için net bir görüntü sunarlar. Standartlar öğretme, öğrenme ve öğrencilerin nasıl, niçin ve ne öğrenmeleri gerektiğine dair değerlendirme sürecini karmaşık olan noktalardan arındırırlar. Politikaları, programları, sınıf uygulamalarını kapsayan eğitim sisteminin tüm bölümlerini ilgilendiren referans noktaları olarak hizmet eden istikrarlı performans hedefleridir. Tüm kararlar, standartlara ulaşmak için gösterilen çabaları desteklemelidir (Hawaii Üstün Zekâlılar ve Yetenekliler Programı, 2012). Bu sonuçlara dayanarak bazı önerilerde bulunulabilir:

Standartların kurumlara pozitif etkilerinin olduğu bir gerçektir. Bu araştırmada, yönetici, öğretmen yeterlik ve öğretimsel hedef standartlarının belirlenmesi üzerinde durulmuştur. Bu kapsam genişletilerek, Bilim ve Sanat Merkezlerinin fiziksel durumları gibi diğer özelliklerinin iyileştirilmesi ve etkili duruma getirilebilmesi için standartların belirlenmesi çalışmaları yapılabilir. Bir toplumun gelişme düzeyini artırarak çağdaş uygarlık düzeyine ulaşması, o toplumdaki bireylerin beyin gücünü etkili kullanmaları ve potansiyellerinin ortaya çıkarılarak doğru yönlendirilmeleri ile yakından ilgilidir. Bu nedenle, toplumun nitelikli insan gücünü keşfedip, iyi bir eğitimle kalkınmışlık seviyesinin artırılması için kullanması önem arz etmektedir. Üstün yetenekli öğrencilerin sınıf ortamında sergiledikleri olumsuz davranışları yönetme konusunda öğretmenlere hizmet içi eğitim verilebilir ve üniversitelerin özel eğitim bölümünde görevli akademisyenlerden bu konuda destek sağlanabilir. Üstün yetenekli çocukların sınıf ortamında sergiledikleri olumsuz davranışların nedenlerine ilişkin farklı araştırmalar yapılabilir. Üstün yetenekli öğrencilerin sınıf ortamında sergiledikleri olumsuz davranışların çözüm odaklı terapi ile önlenmesine ilişkin deneysel araştırmalar yapılabilir. Üstün yetenekli çocukların olumsuz tutum ve davranışlarına ilişkin ailelerin örneklem olarak alındığı farklı araştırmalar yapılabilir.

Öneriler

Araştırma sonucunda elde edilen verilere dayanarak aşağıdaki öneriler sunulabilir:

-Türkiye genelindeki Bilim ve Sanat Merkezleri müdürleri arasında iletişim ve koordinasyon, periyodik olarak düzenlenen resmi-gayri resmi toplantılarla kolaylaştırılıp, artırılabilir. Böylece, başarılı uygulamaların yaygınlaştırılması sağlanabilir.

-Verilerin toplandığı müdürlerin tecrübe ve görüşlerine dayalı olarak Bilim ve Sanat Merkezlerinin öğretimsel faaliyetleri ile ilgili (öğrenme ortamları, öğretmen eğitimi, uzman ve akademisyen desteği, program geliştirme, müdür ve öğretmen yeterliklerinin geliştirilmesi vb.) gözlenebilir eksiklikleri ve ihtiyaçları giderilebilir.

-Bilim ve Sanat Merkezi müdürlerinin öğretimsel liderlik becerilerinin iyileştirilebilmesi için, hazırlanan öğretim planlarının ve öğretimsel hedeflerin detaylı bir şekilde önce birimler arasında, daha

sonra merkez müdürü ile paylaşımı sağlanabilir. Böylece, öğretimsel uygulamalar üzerinde görüş alışverişinde bulunularak, düzenlemeler yapılabilir.

-Müdürlerin, üstün yetenekli bireylerin eğitimi alanı ile ilgili akademisyenlerden veya uzmanlardan eğitim almaları sağlanabilir, koçluk ve danışmanlık desteği sunulabilir. Merkez müdürleri, edindikleri bilgi ve deneyimleri öğretmenler ile toplantılar aracılığı ile paylaşabilir ve böylece öğretmen yeterlikleri artırılabilir.

-Öğrencilere ileri düzey bilgi ve becerilerin kazandırılabilmesi için fiziki şartlar ve donanım iyileştirilebilir ve belirlenen öğretimsel hedeflere uygun etkinlikler merkez müdürü tarafından incelenebilir.

Üstün yetenekli öğrencilerin eğitimine yönelik açılmış bulunan programlar ve okullar kapatılmamalı, etkisiz görünen hususlar belirlenerek, bu programların ve okulların daha iyi hizmet verir hale gelmesi sağlanmalıdır.

3. KAYNAKÇA

- Altındağ, M. (2006); *Anadolu Liseleri ve Anadolu Teknik Liseleri İngilizce Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Davranışlarının Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi), Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Ataman, A. (Ed.). (2003). *Özel gereksinimli çocuklar ve özel eğitime giriş*. Ankara: Gündüz Eğitim Yayıncılık.
- Ataman, A. (2004). *Aileler ve öğretmenler üstün zekalı çocuklara nasıl yardımcı olabilir? Birinci Türkiye üstün yetenekli çocuklar kongresi seçilmiş makaleler kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Ataman, A. (Ed.). (2011). *Özel Gereksinimli Çocuklar ve Özel Eğitime Giriş*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Aydın, M. (2010). *Eğitim yönetimi*. Ankara: Hatipoğlu Yayınevi
- Akarsu, F. (2004) Üstün yetenekliler. M. R. Şirini, A. Kulaksızoğlu & A. E. Bilgili (Ed.), *Birinci Türkiye üstün yetenekli çocuklar kongresi seçilmiş makaleler kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Baykoç Dönmez, N. (2009). *Üstün ve özel yetenekli çocuklar ve eğitimleri, özel gereksinimli çocuklar ve özel eğitim*. [http:// www.necatebaykoc.com.tr/data/ustun ve ozel yetenekliler.pdf](http://www.necatebaykoc.com.tr/data/ustun%20ve%20ozel%20yetenekliler.pdf) Erişim Tarihi: 17.11.2017.
- Brody, L.E. and Mills, C. J. (1997). *Gifted children with learning disabilities: A review of the issues*. Journal of Learning Disabilities, 30 (3): 282-286.
- Can, N. (2007). İlköğretim okulu yöneticisinin bir öğretimsel lider olarak yeni öğretim programlarının geliştirilmesi ve uygulanmasındaki yeterliği, *Eğitimde Kuram ve Uygulama* 3 (2), 228-244.

- Colleen, L. (1999). *Managing Universities and College: Guides to Good Practice; Quality and Standards*. Buckingham-Philadelphia: Open University Pres.
- Cortina, L. (2011) School administrators and the Professional learning of general education teachers related to gifted education, a delphi study, Dissertation [http://domapp01.shu.edu/depts/uc/apps/libraryrepository.nsf/resourceid525787700499C37/\\$File/Cortina-Lenore_Doctorate.pdf?Open](http://domapp01.shu.edu/depts/uc/apps/libraryrepository.nsf/resourceid525787700499C37/$File/Cortina-Lenore_Doctorate.pdf?Open) adresinden 12.09.2017 tarihinde erişilmiştir.
- Çağlar, D. (2004). *Üstün yetenekli çocuklar: seçilmiş Makaleler Kitabı*. İstanbul:Çocuk Vakfı Yayınları.
- Çakmak, M. (2008). Concerns about Teaching Process: Student Teachers' Perspective, *Education Research Quarterly*, 31 (3), 58-77
- Çelik, V., (2000), *Eğitimsel Liderlik*. Ankara: Pegem Yayıncılık
- Çelik, V. (2003). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Davaslıgil, Ü. ve Zeana, M. (2004). Üstün zekâlıların eğitimi projesi. 1. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi Bildiriler Kitabı, İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları, 84-86
- Demirtaş, H. Güneş, H. (2002). *Eğitim Yönetimi ve Denetimi Sözlüğü*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erdoğan, İ., (2000) *Okul Yönetimi ve Öğretim Liderliği*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Erdoğan, İrfan (2004); *Sınıf Yönetimi* (8. Baskı). İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Hanushek, E.A. ve Wößmann, L. (2007). The Role of Education Quality for Economic Growth, World Bank Policy Research Working Paper No. 4122
- Hattie, J. (2003). Teachers Make a Difference What is there search evidence?, Distinguishing Expert Teachers from Novice and Experienced Teachers, 1-17
- The Gifted and Talented (GT) Program (2012). http://gt.k12.hi.us/files/GT_Guide.pdf adresinden 12/08/2012 tarihinde erişilmiştir.
- Kaya Y. K. (1996). *Eğitim Yönetimi Kuram ve Türkiye'deki Uygulama*. Ankara: Pegem A Yayınları.
- Kingore, B. (2001). Gifted kids, gifted characters, and great books. *Gifted Child Today*, 24 (1), 30-32.
- Koçel T. (2003). *İşletme Yöneticiliği*, İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Levent, F. (2011). *Üstün yeteneklilerin eğitime yönelik görüş ve politikaların incelenmesi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Lichtenwalter, S. (2010). The necessity of increased funding for gifted education and more training for teachers in charge of identifying gifted students. *ESSAI*, 8 (25). <http://dc.cod.edu/essai/vol8/iss1/25/>

- Maguire, K. G. (2008). Gifted education: In-class differentiation and acceleration in Pennsylvania schools. (Doctoral dissertation, Columbia University: New York). 12.04.2017 tarihinde Proquest tez veri tabanından edinilmiştir (UMI No. 3348582).
- McClellan, E. (1985). Defining giftedness. ERIC, ED262519, <http://www.ericdigests.org/pre-923/defining.htm>
- MEB (2009). Üstün Zeka ve Özel Yetenekli Çocuklar. Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi: <http://mebk12.meb.gov.tr/szelyetenekliocuklar.pdf> Erişim Tarihi: 19.11.2017
- Okutan, M. (2012). Eğitim Yönetimi ve Denetiminde Örnek Olaylar. Ankara: Pegem Akademi.
- Özbay, Y. (2013). Üstün yetenekli çocuklar ve aileleri. Ankara: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı. <http://www.aep.gov.tr/wpcontent/uploads/2012/10/ustunyeteneklicocuklar.pdf> Erişim Tarihi: 12.02.2017.
- Özden, Y. (2000). *Eğitimde Yeni Değerler*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Queensland framework of gifted education policy (2012) <http://education.qld.gov.au/publication/production/reports/pdfs/giftedandtalfrwk.pdf> adresinden 20.07.2017 tarihinde erişilmiştir.
- Sarıtaş, M. (2005). Sınıf Yönetimi ve Disiplinle İlgili Kurallar Geliştirme ve uygulama. L. Küçükahmet, (Ed.), Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım Ltd. Şti.
- Smith, L., Colin, J ve Laslett, R. (2002). *Effective classroom Management*. Taylor & Francis e-Library
- Şenol, C. (2011). *Üstün yeteneklilerin eğitim programına ilişkin öğretmen görüşleri* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Tardif, T. Z. & Sternberg, R. J. (1988) *What do we know about creativity?* (Ed. R. J. Sternberg). The nature of creativity. USA: Cambridge University Press.
- Taylor, R., Smiley, L., Richards, S. (2009) *Exceptional students preparing teachers for the 21st century*. New York: McGraw-Hill Pub.
- Taymaz, H. (1995). *Okul Yönetimi* (3. Baskı). Ankara: Saypa Yayıncılık.
- Taymaz, H. (2003). *İlköğretim ve ortaöğretim müdürleri için okul yöneticiliği*. Ankara
- MEB. (2007). Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) Yönergesi. Tebligler Dergisi, Sayı:2593.
- Van Tassel-Baska, J. (2008) (Ed.). *Alternative Assessments with Gifted and Talented Students*. Waco, TX: Prufrock Press Inc
- Walters, J., & Frei, S. (2007). *Managing classroom behavior and discipline*. USA: Shell Education Press.
- Whitmore, J. R. (1980) *Giftedness, conflict and under achievement*. Boston: Allyn & Bacon Publications.

Extended Abstract

The development of a country depends on that country's people getting good and continuous education and the contribution they can make to economic growth by the knowledge and skills they gain thanks to education. Individuals who are the brains of development need to become conscious and they need to be equipped with eagerness to search, study, learn and think. Therefore, the most important driving force of economic development and the most important factor of productivity growth is the education level of society and work force. It is vitally important to meet the needs of qualified human power for our economy which is in an effort to open to foreign countries and gain international competitiveness. Raising the level of productivity of the work force, supporting and accelerating sustainable social and economic development is the task of education that is the key to change and development. It is known that the gifted students whose levels of improvement and learning are ahead of their peers are quickly bored in the classroom, behave impatiently, want to divert the learning environment in the direction of their own desires. Such behaviors are assessed negatively and it is observed that teachers tend to punish the students displaying these behaviors. The punishment method causes the gifted students to show sensitivity and to be reluctant to participate in the educational activities held in the classroom environment. Therefore, the most important duty of teachers is to make students get positive behaviors and improve them in accordance with their talents. At an educational institution, the primary administrative responsibility of a manager should be the implementation, follow-up, effectiveness and development of instructional activities, this will also contribute to the overall success of that institution. It is necessary for school principals to deal directly with deficiencies in the teaching-learning process in order to follow innovations and developments that are considered educationally necessary, to make the learning environments better and to bring them into a sufficient situation. Educational leadership's features, which is developed in accordance with school management, have parallels with educational leadership. The classical administrative role of the school principals has changed completely with instructional leadership. In instructional leadership, learning and teaching is an inseparable whole of the education process.

School administrators make leadership decisions about school structure, curriculum and instructional practices and Professional development that affect teachers' efforts. The management style and institutional decisions of school principals can affect teachers' instructional practices. Many research findings indicate that the lack of cooperative planning prevents teachers from striving to differentiate the program. There is little research on controlling of teacher practices on the education of gifted and talented students and the influence of administrative support and many of the studies indicate that administrative support has a positive effect on teachers' practicing new educational activities and their ability to differentiate the teaching for the gifted students. Managers working in the field of gifted and talented students, should regularly evaluate programs in consultation with teachers, education experts, parents, develop and implement school policies, provide professional development for educators, increase cooperation in and out of school to boost Access to programs, expertise, activities and knowledge, increase school capacity by involving society and receiving its support and they also should try to meet the learning needs of gifted and talented students by including specific strategies for school year plans and operational plans. It seems that successful gifted and talented training scheme managers target excellence, set goals that overlap national standards, follow up-to-date information by participating in conferences. These

managers are responsible for setting targets for raising awareness and making systematic changes. Working with gifted and talented students requires some character traits as well as Professional competences. The managers of educational institutions for gifted and talented students have some different and important responsibilities. Some of those are to develop school policies, chair committee meetings, organize, develop and evaluate diagnostic schedules, contribute to the Professional development of teachers, train staff in cultural education, work with parents, disseminate information and counsel. Increasing the level of development of a society to the level of contemporary civilization is closely related to the effective use of brain power by individuals in that society and directing them properly by revealing their potential. For this reason, it is important to discover the society's qualified human power and use it to increase the level of development with good education. In-service training about managing the negative behaviors displayed by the gifted students in the classroom environment and academics assigned to special education departments at universities can provide support.